

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

Krzysztof Janina

J:

K: 435/1716 Rom

Bydgoszcz A.R.

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa

k 3 s. 1-4

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

k. 1 s. 1

II. Materiały uzupełniające relację

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 – dot. rodziny relatora

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945)

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – inne...

IV. Korespondencja

1) *Listy Fundacji a Janina Bednarska (z d. Krzemacka)*

k. 4 s. 1-5

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”]

k. 1

VI. Fotografie

dieta i ikonografia

I/1. Relacja Jaminy Kaczmarek zam Bednarskiej

Spisanej 27.IX 1938 przez J. Kaczmarek s. 1-3-4
wraz z listem z 7.10.1938 (data wpływu) k. 3
m.kp. oryg.

1.

1

1

Janina - Izabella Kazmarek, urodziłam się 21.8.1925
 w Sompolnie, ojciec Józef, był kierownikiem pociągu
 na PKP w Sompolnie, matka Antonina z domu
 Blaszyk prowadziła dom i wychowywała troje
 dzieci. Mam jeszcze dwie siostry Jadwigę i Annę.

Chodziłam do szkoły podstawowej w Sompolnie
 należałam do ZHP, byłam drużyną drużynową.
 Miałam iść do liceum we Włodawku, ale
 wojna mi przeszkodziła i zamiast iść do szkoły
 ojciec postawił się dla mnie o pracę służącą
 u kolegi st. Lewandowskiego, który razem się
 z memką Lidą Lange, mieli pokój nolegowy.

Pracując u Lewandowskich miałam możliwość
 pracy społecznej i w organizacji, gdyż po pracy
 wracałam do domu. Zwerbowała mnie Weronika
 Markiewicz z domu Zak.

Miałam za zadanie rozność książki do czytania
 które brałyśmy z domów polskich i przenosiłyśmy do
 tych którzy chcieli je czytać. Ja zapośredniczałam moje
 siostrę, Janickich, Zagórowskich i Ziśkowskich.

Uczyłam dzieci Eugenie Ziśkowską, moje dwie
 siostry i siostry stryjeczne Alinę i Danke Kazmarek
 Roznosiłam ulatki, które stryjczyłam od
 W. Markiewicz, pod wskazanym adres. Ona też
 wydała mi polecenie przewozić paczki od Jana
 Chmielewskiego z Dobrego. Byłam po te paczki
 trzy czy cztery razy. Dokładnie nie wiedziałam
 co się w nich znajduje, ale się domyślałam, że
 to broń.

Pamiętam też, nie mogłam oddać parki Weronice
i ukryłam ją pod schodami na podwórku,
gdzie bałam się żeby nie znaleźiono jej w domu.
Przykreślenie skończyłam w styczniu 1943 r. na
grobie Powstańców na naszym cmentarzu, pseudo-
nim - TALA.

25.7.43 r. wywozili mnie do Niemiec do pracy.
Pamiętam jak gdy podążaliśmy śpiewaliśmy pieśń
"God Trog Obrońcy Ojciec na niebie" i było to krótko
bo trzy zadawały nasz głos.

Tu pomogła mi Lidia Wierandowska i zostałam w Röl.
Pracowałam jako służąca u Josefa i Jany Engelhard.
W tym czasie sama przygotowywałam się do gimna-
zjum, uczyła także Janyę Tegosik, Jolę
Leskowską i inne dziewczynki, których nie pamiętam
nazwisk.

Miałam możliwość słuchania radia więc mogłam
przekazywać wiadomości zaufanym ludziom.

Pierwsza piosenka jaką usłyszałam była "Kto
mego ogródek" do dziś jest moje ulubione -

Na polecenie Weroniki ukonczyłam kurs
pierszej pomocy, który zorganizowali Niemcy.

Po wyzwoleniu 21. I. 1945 r. zorganizowaliśmy
w Sompolnie szpitalik i przyjęliśmy bannych
z bitwy pod Ignacem. Wykorzystaliśmy miesz-
kana siostry Wierokalanki. Russ się przyłączył,
byłam razem z Razią Brodzką pomoc
lekarzowi szkarowi. Pamięliśmy dyżury cało-
dobowe, było dużo chętnych do pomocy. 5

2. Tam na prośbę tannych, ³ poltas idź brytów³
które nigdy nie miałam w szkole, zdobyłam to
do wielkiej odwagi.

Przebrałam tę pracę bo w Role w baroku przy
ul. Tosińskiej otworzyli gimnazjum. Dostałam
się zaraz do II kl. Do III kl. przesłam do Sompolna
bo staraniem kier. szkoły podstawowej Józefa
Luteckiego zorganizowano gimnazjum najpierw
w szkole podstaw, następnie przenieśli do dawnego
gimnazjum niemieckiego przy ul. 11 listopada.

W jednym roku sabiliszy dwie klasy. W 1946 r.
otrzymałam "latę matury".

Wyjechałam do Łodzi na kurs księgowości
w tym czasie pracowałam w administracji i przygoto-
wywałam się na rok wstępujący na biologię.

W warunkach rodzinnych zmusiły mnie do powrotu
do domu. Zostałam pracą w nadleśnictwie
w Sompolnie 29-3-1948 r. wyszłam zamężna z
Józefem Bednorzkiego, mam troje dzieci.
Część czas pracowałam jako kier. sklepu w G.S.
a potem w Domu Książki.

Obecnie jestem na emeryturze, udzielałam się
w Role E i R, prowadziłam zespół wokalny
"Kwiaty". Bardzo lubię pracę z ogrodnikami
należę do Klubu Miłośników Rolnictwa, nasze
hasło to "aby Polska była w kwiatkach
cała". To tyle ile pamiętam.

27. 9. 1987.

J. Bednorzka

Wpłynęło dnia 7.10.88
Licz. 1880/1110/88
119cm

Szanowna Pani!

Przykro mi ale o Weronice nic więcej nie mogę
się dowiedzieć ona nie żyje a jej siostra jest
chose na „ajsdajmera”.

Schemat Relacji WSK datam znajomym.

Helenie Mliak która też pracowała w organizacji.

Mierka w Roninie ale czy opiera ~~się~~ działal-
ność wojenną, nie wiem. Jest jest diote i nie
bardzo mieta dęci. Ja ją bardzo zachęcałam.

Rekam na te kartki o Antonim Fyszkowskim
bo szukała się o nie dopomina.

Serdecznie pozdrawiam

J.B.

1/3. Inne materiały dokumentacyjne
Jarmy Kaszmarek sam. Bednarsko:

1. Zaświadczenie Fundacji nr 270
z 5.09.2011 nt. działalności konspira-
cyjnej J. Kaszmarek sam. Bednarsko,
kserokop. oryg. k. 1 s 1

Łań. do listy z 5.09.2011

FUNDACJA

ARCHIWUM I MUZEUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ ORAZ WOJSKOWEJ SŁUŻBY POLEK

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUŃ • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TEL. (0-56) 65-22-186
<http://www.um.torun.pl/AK>, e-mail: AK@um.torun.pl, fapak@wp.pl

KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY SA W TORUNIU · NR RACHUNKU 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

Toruń, 5.09.2011

Zaświadczenie nr 270

Oświadczam, iż w zasobie naszego Archiwum znajdują się akta osobowe pani Janiny Izabelli Kaczmarek zam. Bednarska (sygn. akt K:735/1716 Pom.) urodzonej 21.08.1925 r. w Sompolnie, córki Józefa i Antoniny z d. Błaszczyk.

Z relacji własnej pani J.I. Bednarskiej wynika, że do Armii Krajowej została zwerbowana przez p. Weronikę Markiewicz z. d. Żak i do konspiracji zaprzysiężona w styczniu 1943 r. Przyjęła pseudonim „Tala” i została zaangażowana na terenie Obwodu AK Sompolno w konspiracyjną działalność oświatową (prowadziła tajne niezorganizowane nauczanie, rozprowadzanie polskich książek). Pod adresy wskazane przez p. W. Markiewicz również kolportowała konspiracyjną prasę. Na rozkaz p. W. Markiewicz przewoziła broń do Placówki Dobre, do Jana Chmielewskiego (Obwód Nieszawa na terenie Okręgu Pomorskiego AK). J. Chmielewski, żołnierz AK , w czasie okupacji pracował w majątku Dobre jako owczarz, a owczarnia zlokalizowana na tyłach zabudowań folwarcznych umożliwiała m.in. przechowywanie broni, co potwierdza w swojej relacji Jan Chmielewski (sygn. akt. M: 242/851 Pom.). Dn.25.07. 1943 r. „Tala” została wywieziona na roboty przymusowe (Koło), gdzie prowadziła nasłuch radiowy, a usłyszane wiadomości przekazywała zaufanym. Podczas pobytu na robotach , na polecenie p. W. Markiewicz, ukończyła, organizowany przez okupanta, kurs pierwszej pomocy. Po przejściu frontu w styczniu 1945 r. aktywnie zaangażowała się w udzielanie pomocy rannym żołnierzom.

W dotychczas opracowanych dokumentach i materiałach źródłowych znajdujących się w naszym Archiwum nie znajdujemy potwierdzenia konspiracyjnej działalności p. Janiny I. Bednarskiej z d. Kaczmarek. Jedynie Jan Chmielewski potwierdza istnienie w owczarni na majątku Dobre skrytek, gdzie m. in. ukrywał broń.

sporządziła

mgr Elżbieta Skerska dokumentalistka

Elżbieta Skerska

PREZES ZARZĄDU

Dorota Zawacka-Wakarecy
mgr Dorota Zawacka-Wakarecy

IV/1. Korespondencja bieżąca - Haczmarek J.

z Fundacją

- list. (ksero) J. Bednarskiej do Fundacji z 7.10.98, s. 1 k. 1
- list. H. Marzantowskiej do J. Bednarskiej z 30.10.98, s. 2 k. 1
- list Fundacji - dot. prośby o informacje o Antonim Fryszakowskim, kserokop. oryg. rękopisu k. 1 s. 3
- pismo Fundacji z 5.09.2011 - dot. sesiad. nr 240 nt. działalności konspiracyjnej, kserokop. oryg. rękopisu k. 1 s. 4-5

Wpłynęło dnia 7. 10. 98
Licz. 1880/1116/98
11. 9. 07

Szanowna Pani!

Przykro mi ale o Weronice nic więcej nie mogę
się dowiedzieć ona nie żyje a jej siostra jest
chora na „ajsdajmera”.

Schemat Relacji WSK detoam znajomą.

Helena miała która też pracowała w organizacji.

Mieszka w Romnie ale czy opiera ~~się~~ działal-
ności wojennej, nie wiem. Jest dość i nie
bardzo miła dziewczyna. Ja jej bardzo zachęcałem.

Reklam na te kampanie o Antonim Fyszkowskim
bo dochodzi się o nie dopamina.

Serdecznie pozdrawiam

J. J.

2

2

FUNDACJA
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
ul. W. Garbary 2, tel. 65-22-186
87-100 TORUŃ

Lp2
L. dz. 20 18 / A / POM. / 98

Toruń 30.10.1998 r.

Szan. Pani

Janina Bednarska

62-610 SOMPOLNO

Szanowna Pani !

Dziękuję bardzo za przesłanie swojej relacji i za starania w zdobyciu materiałów dla WSK. Bardzo proszę o dalszą współpracę z nami. Liczę na to, że uda się Pani dotrzeć do kobiet konspiratorek.

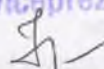
Przepraszam, że tak długo nie odsyłałam materiału o Antonim Fryszkowskim ale wiązało się to z nawalem pracy. Proszę w moim imieniu przeprosić Jego Rodzinę. Czy może Pani podać do Fundacji adres Rodziny A. Fryszkowskiego ? Będę bardzo wdzięczna.

Proszę również serdecznie podziękować Panu Mielcarkowi za wszystkie przekazane do Fundacji materiały.

Przesyłam serdeczne pozdrowienia dla Pani i wyrazy szacunku.

Liczę na dalszy kontakt.

Wiceprezes Zarządu

mgr Elżbieta Maciejewska-Marciniak

FUNDACJA
 Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
 ul. Wielkie Garbary 2, 87-100 Toruń
 (fax) (0-56) 65-22-186
 Konto: WBK II Oddział w Toruniu
 10901506-4675-128-00-0

MEMORIAL GENERAL
 MARII WITTEK

POW
 PWK

WSK-
 AK

Flaciu! Wyślikonic
 i pomoc. Gopno
 nomenat na wlon
 kostro i Hemoride
 (refrenat w forme
 g's).
 Prinytaw hynaw
 stowiatu i w
 ceste szprowe
 Hanne Konikowice

Братские Паши! 18.11
 3

Корыстайце з лусугаше бул
 тым зыгашам си до Паши з ур
 мај проібр, и рејей, о Антоним Фри
 сльковским браљује споро информ
 ци биографичујџ. Зандо проур
 ода Паши доведиелџ си и једо
 Родимы о нехпуюје дане:

- дохладне дете уродило
 - имиџ матли
 - цу бџџ у конспиреји поднес ни
 уредлиџ олупаји - јели тел то
 проур доведриџ ни блинуџ информ
 о тџу дирекциџ
 - кидџ дохладни бџџ арихтованџ
 - кидџ кџхоненс кџролџ имџраџ.
- Моџџ нодзи не ме јелуџџ долуменџ,
 (но кџролџ џ, кџтџнџџ кџсџро моџне прџс-
 Тџџ до Фундеји? Зандо ли цу не

Szanowna Pani!

4

Zgodnie z rozmową telefoniczną, przesyłam zaświadczenie, o które Pani prosita.

Łączę, podwojenia i wyrazy szacunku.

Z poważaniem
E. Skerska
dokumentalistka

Tomni, 5.09.2011

NADANIE BIBLIOTECE
PEDAGOGICZNEJ W TORUNIU
IMIENIA
GEN. BRYG. PROF.
ELŻBIETY ZAWACKIEJ

L. di. 1135/2-052/11 5

4 listopada.2009 r.

CP ORJ Toruń X 2009 nakład 1000 szt.

Sz. Pani
J. Bednarska
ul. Warszawska 54

www.zawacka.pl
www.bptorun.edu.pl

62-610 Sompolno

20.10.2009 s. 1
WA

T. K: 435/1716 Pom.

Bydgoszcz

Kacmarek Janina

✓ Maxwiskowe karty informacyjne

k. 1

↳ Dobremu : 2 p. Michalievu i Chernick-
skiu.

napisane bolialy z kofe - Jenke Teqovik
(mi byie v hony).

Tyly usere kontekt z Berp.

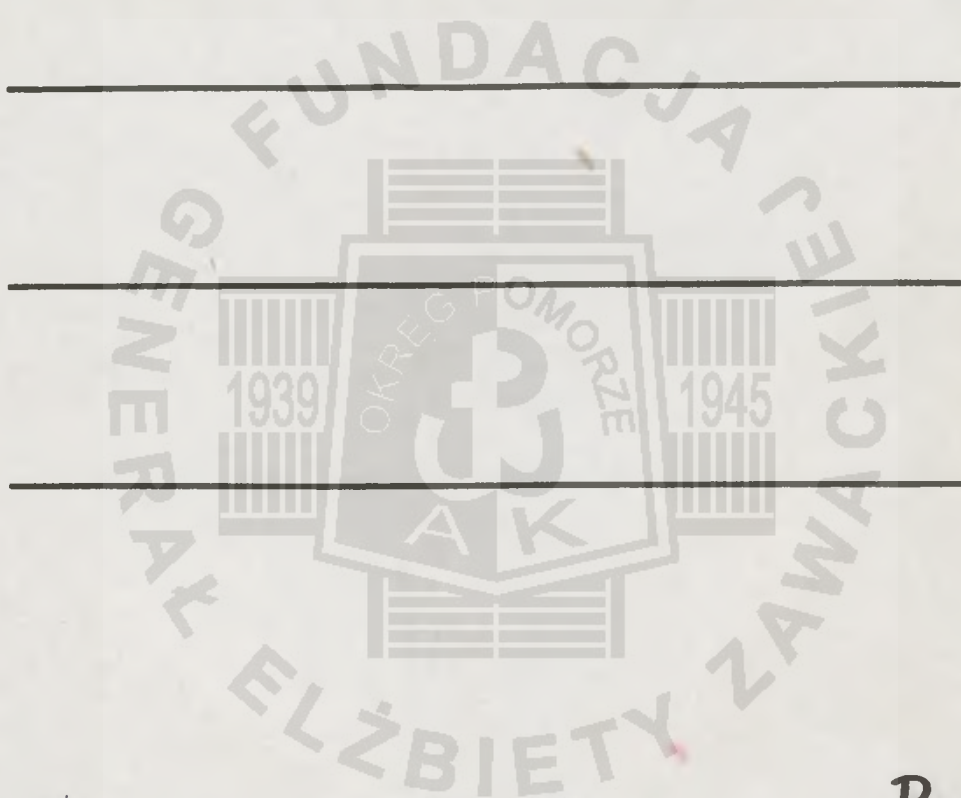
Zmete Granbulnepo etc po Wojnie

Rozmatere jnyro medvone 7.09. 1998 v.

H. Mami nheke

Opracowanie Tomasz Chmielecki

1998

adres:

ul. Warszawska 54
62-610 Sępólno

K-735/1716

Bydgoszcz
Sępólno
AK

KACZMAREK Jamina

zam. Bednarska

Maczmarek Janina

ZSKANOWANE

